

[Himmelstrup.]

gende og ikke kom ud i markedet — det er jo udtryk for, at betingelserne i virkeligheden var for dårlige til, at markedet kunne optage et sådant lån.

Det har den højtærede finansminister ikke villet svare på. Det bliver naturligvis hans sag, men jeg føler mig i hvert tilfælde overbevist om, at i dag ville den højtærede finansminister ikke kunne optage et 15-årigt lån under en rente på 4 pct. (*Finansministeren* [H. C. Hansen]: Skal vi triumfere over det?). Nej, vi skal konstatere det. (*Finansministeren* [H. C. Hansen]: Hvad er statens interesse?). Der er jo slet ikke tale om statens interesse her; der er blot tale om at konstatere, hvilke muligheder der er. Disse muligheder er vi nødt til at bedømme, når vi overhovedet skal anlægge en målestok og lægge den anvisning til grund, som er angivet i overenskomsten af 29. marts. Et sådant lån tror jeg ikke den højtærede finansminister kan optage. Jeg nævnte under sagens første behandling, hvad jeg har lyst til at gentage, at de statslån, som løber, og som er optaget i 1940—41 og udløber i 1965—66, som altså endnu har 14-15-16 år tilbage af deres løbetid, bærer i hvert fald for nogles vedkommende en effektiv rente på over 4 pct. Dertil kommer endvidere den kendsgerning, at nationalbankens almindelige lånerente, f. eks. ved lån mod pant i børspapirer, ligger på 4 à 4½ pct. Det kunne måske også tyde på, at det ville være den normale rentesats i denne tid.

Alle disse ting har bevirket, at vi mener, det vil være naturligt, at den rentesats, der her er tale om, fastlægges som en art normal rentesats, hvortil der så må komme afvigelse alt efter den sikkerhed, der bydes, og alt efter den løbetid, de pågældende lån har, men man skal ved bedømmelsen heraf tage sit udgangspunkt i de 4 pct. Det tror vi er bedre i overensstemmelse med forholdene i dette øjeblik og med den aftale, som er truffet, end at tage udgangspunktet i 3½ pct.

Af det konservative folkeparti og venstre er der da stillet ændringsforslag til de tre lovforslag, der knytter sig til det lovforslag, der her behandles, nemlig til forslagene om udlån til landbrug og havebrug, om udlån til industri og håndværk og om udlån til fiskeri.

Man har rejst det spørgsmål, hvordan det vil stille sig med hensyn til anvendelsen af det lånetilbud, der her gives. Bedømmelsen er forskellig. Der er blevet fremsat den formodning, at lånene til industri og håndværk sikkert kun vil få et meget trent aftræk,

medens f. eks. de beløb, der stilles til rådighed til udlån til landbrug og gartneri, sikkert meget hurtigt vil blive beslagnet i deres fulde omfang.

Hvis renten er for lav, vil alle folk styrte til for at søge lånene, selv de folk, der ligger udenfor de kredse, man først og fremmest har tænkt på ved at give dette lånetilbud. Vi mener, at en rente af 4 pct. i hvert tilfælde i højere grad end en rente af 3½ pct. vil sætte en naturlig grænse for anvendelsen af disse lånetilbud, sådan at den samlede virkning af de foranstaltninger, der her træffes, vil blive større, hvis man vælger denne rentesats, end hvis man holder sig til den af den højtærede finansminister foreslåede.

Af de anførte grunde har det konservative folkeparti og venstre stillet ændringsforslag til de tre låneforslag, der knytter sig til det foreliggende lovforslag. Jeg skal meget anbefale, at man stemmer for disse ændringsforslag, når de kommer til behandling og afstemning.

Tesdorpf: Den væsentligste uenighed i udvalget har, som det fremgår af de allerede faldne udtalelser, drejet sig om, hvorledes renten skal fastsættes i de lovforslag, der står i forbindelse med det foreliggende. Jeg synes, at selve de opfattelser, der har gjort sig gældende, fremgår så udmærket af betænkningen, at jeg ikke behøver at gentage dem her. Venstre og konservative har stillet ændringsforslag ud fra den betragtning, at man, når renten endeligt skal fastsættes, må skønne over, hvilken rente staten har mulighed for at låne til, og jeg kan slutte mig til de udtalelser, det ærede medlem hr. Himmelstrup fremsatte herom. Jeg vil gerne selv sige, at jeg tror ikke, at staten på de afdragsvilkår, der her er tale om — man kunne i virkeligheden også tilføje: med den sikkerhed, som låntagerne yder —, i dag kan låne til under 4 pct.

Jeg kan benytte lejligheden til at fremsætte en anden saglig betragtning om dette spørgsmål. Jeg synes, at der er meget, der sagligt taler for, at 4 pct. eller i virkeligheden over 4 pct. mere ville fremme det formål, som loven tilsigter. De mennesker, som man ønsker at hjælpe i gang ved disse lån, er dem, der har svært ved at låne penge — ellers ville der vel ikke være nogen rimelighed i hele dette kompleks af forslag —, og har man svært ved at låne penge i dag, er det en mægtig håndsækning at få penge til 4 pct. Jeg er også sikker på, at der vil blive en masse kiv og spektakel omkring disse lån. Der bliver surhed og misundelse